

مینماید مثل اینکه اصولاً وجود خارجی نداشته است معدالت فکر مخالف در قانون ۱۹۲۱ (ماده ۱۹) و در قانون ۱۹۲۵ (ماده ۱۵) دیده میشود: «افرات عفو عمومی نمی توانند در هیچ حالت مانع اعاده محاکمه که منظور از آن استقرار و ثبوت بی کنایه محکوم است در پیشگاه دادگاههای صلاحیت دار بشوند.»

نتیجه آنکه از نظر بسط و توسعه که بعفو عمومی داده اند و پیروی و ترویج این فکر خود موجب و سبب شده که عفو عمومی برخلاف عفو خصوصی ارزش واقعی خود را از دست داده است.

با قریب انجام

آخری که داده شده در قانون ۱۹۲۵ (ماده ۲۱) باین نحو است: «در هیچ حالت عفو عمومی به حقوق اشخاص ثالث لطمہ وارد نیاورده و اشخاص نامبرده باستی در مقابل دادگاههای حقوق اقامه دعوی نمایند در صورتیکه در حوزه دادگاه جنائی باشند یا اگر دادگاه جزا هنوز وارد رسید کی بدعوای حقوقی نشده باشد.»

استثنای دیگری که با افرات عفو عمومی وارد شده و بنفع هنهم بخشوده میباشد این است که اگر محکومی که از عفو عمومی مستفعت شده و ادعا میکند در باره او اشتباه قضائی رخ داده است حق دار داعده محاکمه بخواهد از نظر منطق میباشد پاسخ منفی داد چون عفو عمومی نتیجه اش این است که محکومیت جزائی را کان لمیدن

بحث در قوانین تجاری انگلستان

کم و کیف معامله را هیانه خود حل و فصل کرده اند همینقدر که سند تحریر و تسلیم میگشت معامله تکمیل و همان سند عین قرارداد بود. و اما پیشرفت زمان و توسعه روز افزون معاملات تجاری و نمو افکار و آرای فردی و عمومی در انگلستان تدریجیاً بشیوه رسانید که در همه جا و همیشه ذمیتوان معاملات را معوق و منوط باسناد مهر شده گردانید و لازم است وسیله سریع تر و سهل تری برای متعهد ساختن افراد بدست آورد این بود که مقاوله های غیررسمی را بوجود آوردند ولیکن دادگاه های انگلیس مدتیها از پشتیبانی این مقاوله ها در بین می ورزیدند چنانچه داستان این تبدلات در تاریخ قضائی انگلستان بتفصیل آمده است تاعاقبت مقاوله های غیررسمی نیز مورد رسیدگی دادگاهها قرار گرفت و اکنون در

در مقالات کذشته راجع بانواع قراردادهای سخن رانده گتیم که در انگلستان امروزه قراردادها برسه نوع میباشد.

در اینجا باید بیان آور شویم که در انگلستان قدم قراردادیکه در دادگاهها قابل تعقیب باشد یکنوع بیش نبود که عبارت است از قرارداد مهر شده که آنرا سند مینامیم - در آن زمان تهیه و انشای یک سند تشریفاتی داشت و آنرا بدیده اهمیت و اعتبار نگریسته فقط سند مهر شده را رسمیت مینهادند و مقام او لویتی که در حال حاضر برای اسناد مهر شده قائل میشوند از بقایای همان اعتبار و اهمیت دیرین آنست که هنوز بر جا مانده است و از آنجا که معلوم و معین بود که وقتی طرفین قرارداد برای انشاء تحریر سند حاضر شدند مسلم است که قبل

در ظرف دادگاه انکلیس لازم الاجرا شناخته می‌آید که عوضی در مقابل داشته باشد قرارداد ساده را مدت‌ها دادگاه‌های انکلیس لازم الاجرا نمی‌شناختند تا زمانی که مسئله عوض توجه فقهای آن کشور را جلب نمود و از آن پس برای تعقیب یک قرارداد ساده فقط می‌باید مدرکی ارائه شود حاکی از وجود آن معامله میان طرفین تا دادگاه رسیدگی کرده عنده لزوم حکم باجرای قراردادهای از سال ۱۶۷۷ میلادی در قوانین انکلیس وارد گشت زیرا در آنسال مقررات مربوط بمقابل و کلاه برداری بتصویب رسید و در نتیجه برای قراردادها مدرک کتبی لازم دیده شد ولی ما باید هذکر باشیم که این مدرک کتبی نفوذ و تأثیری در قراردادهای دو تنها مانند گواه یانشانی است که از بودن نفس یک قراردادی حکایت مینماید و از این حیث با قرارداد مهرشده یعنی با سند تفاوت کلی دارد زیرا سند همانا نفس قرارداد می‌باشد و حال آنکه مدرک کتبی فقط نشانه وجود قرارداد شمرده می‌شود. البته شبه نمی‌رود که هرگاه طرفین یک قرارداد ساده از لحاظ جلو گیری از هرگونه خبط و خطای فراموشی برای معامله خود باد داشتی بنویسد و مقررات قراردادشان را در آنجا روشن بشکارند تا هنگام احتیاج نکات مشکل و مبهم را از روی آن حل و کشف کنند این عمل آنها به احتیاط و حزم مقرر است و بشرط خردمندی رفتار نموده اند معدّل‌کن هرگاه یک چنین احتیاطی بعمل نیامده باشد یعنی مدرک کتبی در میانه نباشد و اما وجود قرارداد را از طریق دیگری بر دادگاه ثابت نمایند دادگاه مدرک کتبی را لازم نموده حکم باجرای قرارداد میدهد مگر آنکه معامله از مواردی بوده باشد که قانون مدرک کتبی را مقرر داشته است مانند برائت‌نامه و امثال آن.

علاوه بر قوانینی که یک مدرک کتبی را برای وجود قرارداد لازم شمرده مانند قانون تقلب و تزویر (صوبه سال ۱۶۷۷) و قانون فروش اجناس (سال ۱۸۹۳) در بعضی از قوانین وجود نوشته شرط اعتبار قرارداد شناخته شده و چون در این موارد با اصل کلی که گفتم (قرارداد ساده

مورد قرارداد غیررسمی حکم دادگاه صادر می‌شود بشرط ایسکه عوضی در میان باشد زیرا که عوض را مثبت وجود قرارداد می‌شناسند.

بنابر تفصیل بالا معلوم شد که امروزه در دادگاه انگلیس یک قرارداد مهر شده بخودی خود قابل تعقیب شناخته می‌آید ولیکن یک قرارداد ساده (یا بهجهه قدیم یک قرارداد غیررسمی) وقتی مورد تعقیب قرار می‌گیرد که عوضی برای تثیت آن در میانه موجود باشد.

موارد استعمال سند

البته مانعی ندارد اسناد مهرشده‌ئی که جنبه قرارداد دارد در معاملات تجاری و سایر معاملات بکار برده شود ولیکن در عمل کمتر اتفاق می‌افتد که در انگلستان کمنوی اسناد مهرشده را بازرگانی لازم شمرده و بکاربرند مگر در چند مورد بخصوص که قانونی است (الف) بنابر قانون شرکت‌ها هرگاه سهامی در یک شرکت از مالکی بمالک دیگر انتقال یابد باید بوسیله قرارداد مهرشده منتقل گردد (ب) قراردادهایی که برای انتقال کشته‌های انگلیسی یا سهام مربوط بکشتی هام‌عقد می‌شود باید ممهور باشد (ج) هرگونه قراردادی که یک‌طرف آن یکی از باشگاه‌های اجتماعی باشد. هر دو یکی از مقالات گذشته خود راجع به باشگاه‌های اجتماعی اشاره می‌نمایند و نموده‌ایم (د) اوراق مربوط ببعیض شرطی (ه) قراردادهایی که بوسیله عوض تایید نمی‌شود. علاوه بر اینها موارد دیگری نیز هست که قانون انگلیس قرارداد مهر شده را لازم شمرده هانند هرگونه هبة اراضی و رهن و اجاره هائی که مدت آنها از سه سال تجاوز می‌نمایند ولیکن این هاربطی بحقوق تجارت نداد داد.

راجح بقرارداد ساده

در یکی از مقالات گذشته قرارداد ساده را تعریف نموده ایم و در اینجا همین قدر یاد آور می‌شویم که باستثناء قراردادهای دیوانی که مبنی بر حکم دادگاه می‌باشد و قراردادهای مهر شده هرگونه قرارداد دیگر طی عنوان قرارداد ساده داخل می‌شود قرارداد ساده هنگامی

علاوه بر این چهار قدر در مورد دیگر نیز قانون انکلیس مقرر میدارد که نوشته در میان باشد مورد داول قراردادی است که طبق آن مدیونی تعهد میکند دین خود را بدان بن پردازد (تا از کیفر مقرر در قانون تقلب و تزویر مصون بماند – ما بعدها در این موضوع بخصوص بحث میکنیم) مورد دیگر معرفی نامه‌ئی است که شخص در باره اعتبارات دیگری میدهد تا شخص ثالث از سراطمندان با او معامله کند – این قبیل معرفی نامه های نیز باید کتبی باشد تا هر گاه شخص ثالث از معامله با طرف معرفی شده خسارتخانه بینند بتواند آن نوشته را مدرک قرار داده از معرفی کننده چیران خسارتش را بخواهد.

رحیم زاده صفوی

بدون نوشته هم معتبر است) مفایر تی دارد اینکه در زیر مورد بیان می کنیم تا بعنوان مستثنیات شناخته آید:

۱. بر انتامچه ها که طبق قانون عرف عام انکلیس نیز باید کتبی باشد و بعد از اعلان سلطنت (آن) و امهای موعدی نیز ضمیمه این قسمت شده در سال ۱۸۸۲ قانون مخصوصی از مجلس عوام انگلستان گذشت که تحریری بودن این دو قسم قرارداد را الزام میکند.

۲. واگذاری حق طبع و تقلید (قانون مصوب سال ۱۹۱۱)

۳. قراردادهای راجع بیمه دریائی (قانون بیمه دریائی مصوب سال ۱۹۰۶)

۴. سهام شرکت ها نیز باید بوسیله نوشته از دستی بدستی انتقال یابد (قانون شرکت ها مصوب بسال ۱۹۲۹).

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی